

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1086/2024
20.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владисаве Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миленко Симић, адвокат из ..., против туженог „TIM TRADE GVB“ ДОО Рашка, чији је пуномоћник Светислав Пантовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2827/23 од 07.12.2023. године, у седници одржаној 20.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2827/23 од 07.12.2023. године тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Краљеву П1 945/22 од 12.05.2023. године у усвајајућем делу става првог изреке пресуде и у ставу другом изреке пресуде и **ОДБИЈА** захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара у року од осам дана по пријему преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П 945/22 од 12.05.2023. године, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете накнади на име претрпљених физичких болова износ од 50.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 40.000,00 динара, на име умањења животне активности износ од 90.000,00 динара све са законском затезном каматом од 12.05.2023. године до коначне исплате. Одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да тужиоцу надокнаде и то на име претрпљених физичких болова износ од 150.000,00 динара, на име претрпљеног страха 110.000,00 динара, на име умањења животних активности 210.000,00 динара, на име душевног бола због наружености 70.000,00 динара са законском затезном каматом од 12.05.2023. године до исплате као неоснован (став први изреке). Обавезан је тужени да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 192.900,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до коначне исплате (став други изреке).

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2827/23 од 07.12.2023. године, преиначена је пресуда Основног суда у Краљеву П1 945/22 од 12.05.2023. године у усвајајућем делу изреке под 1. и у изреци под 2. тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова исплати износ од 50.000,00 динара, на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха износ од 40.000,00 динара, на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животних активности 90.000,00 динара са законском затезном каматом од 12.05.2023. године до исплате (став први изреке). Обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 155.900,00 динара (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је изјавио тужилац због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/2011 ... 18/20 и 10/23 - други закон) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијом се указује да је другостепени суд учинио битну повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП али ови наводи ревизије нису разматрани од стране Врховног суда јер наведена повреда поступка не може бити ревизијски разлог према члану 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу код туженог (који је регистрован за обављање друмског превоза терета) у време када се десио штетни догађај по основу уговора о раду број ../16 од 15.09.2016. године и обављао послове возача теретног возила. Обавеза је возача према Правилнику о систематизацији послова и радних задатака туженог од 01.01.2015. године, да присуствује утовару терета у возило, да пре поласка на пут изврши преглед утоварене робе, да је осигура од испадања из камиона, да присуствује истовару робе као и да се придржава прописаних мера за здрав и безбедан рад према акту о процени ризика. Према акту о процени ризика код туженог из јануара 2015. године, тужилац у моменту повреде није радио на радном месту са повећаним ризиком. Дана 12.03.2018. године тужилац је по налогу послодавца превозио брашно из Аустрије у Приштину за фирму „Арома“. Брашно је било запаковано у џакове запремене 24кг, а џакови су били послагани на палете завијене фолијом. Приликом утовара џакова тужилац није приметио било какве пропусте, а приликом превоза терета поштовао је ограничења брзине, прилагођавајући вожњу условима на путу како брзина возила не би проузроковала поремећај упаковане робе. Обавезе утовара и истовара робе је на лицу чија се роба превози, односно допрема. У конкретном случају, наведеног датума тужилац се приликом истовара робе у фирми „Арома“ у Приштини налазио на удаљености око 2 до 3 метра од возила, односно на довољном одстојању од места истовара робе. Приметио је да је дошло до љуљања палете која је већ била преузета са камиона на виљушкар па је тада рефлексно реаговао (несвестан тога да ли то ради да би заштитио себе или да спречи падање палете, односно да би спречио да не настане штета за послодавца) тако што је притрчао да задржи џакове брашна да не падну са

виљушкара, у чему није успео јер су џакови са палете склизнули и пали на њега (затрпали су га). На наведени начин тужилац је критичном приликом задобио тешку телесну повреду леве ноге у виду вишеструког прелома потколенице и склучног зглоба и повреде стопала. Због штетног догађаја тужилац је трпео физичке болове (јаког интензитета у укупном трајању до око два сата, средњег интензитета у укупном трајању од две недеље и слабог интензитета од око две недеље) и страх (у тренутку повређивања доживео је примарни страх који се манифестовао као страх за живот и телесни интегритет, након повређивања трпео је секундарни страх јаког интензитета у трајању од два часа, док је за време болничког лечења и ношења имобилизације трпео секундарни страх слабог интензитета), а и општа животна активност му је трајно умањена за 12% (иста се огледа у виду ограничења покретљивости стопала у задњој амплитуди због чега се отежано креће по неравном терену, а смањена му је могућност бављења спортом и хобијем) због које трпи душевне болове. Као последица наведене повреде на левој нози тужиоца формирани су ожиљци због којих је код њега наступила наруженост лаког степена.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да истоварање робе са возила на виљушкар у тренутку када је роба у покрету, односно када иста пада представља опасну делатност односно да та роба која пада представља опасну ствар, да је тужени применом одредбе члана 164. Закона о раду и чланова 154. и 173. ЗОО одговоран за штету коју је тужилац тада претрпео, да тужилац није одговоран за настали штетни догађај, јер је његово поступање било усмерено у циљу заштите интереса послодавца, с тим да је тужилац можда могао избећи или смањити последице штетног догађаја да није покушао радњу да преузме у интересу спречавања штете за послодавца, као и да је тужилац допринео настанку штете са 50% .

Према оцени Апелационог суда, међутим, првостепени суд је погрешно применио материјално право када је закључио да је тужени одговоран за штету коју је тужилац претрпео у наведеном штетеном догађају. Апелациони суд је сматрао да не постоји ниједан основ одговорности туженог за штету коју је тужилац претрпео ни кривица, ни одговорност за опасну ствар, односно опасну делатност.

По оцени Врховног суда другостепени суд је погрешно применио материјално право.

Према члану 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...75/14) ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом. Чланом 16. став 1. тачка 2. Закона о раду послодавац је дужан запосленом да обезбеди услове рада и организује рад ради безбедности и заштите живота и здравља на раду, у складу са законом и другим прописима. Одредбом члана 80. Закона о раду прописано је да запослени има право на безбедност и заштиту живота и здравља на раду, у складу са законом. Одредбом члана 9. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС број 101/05...113/17) прописано је да је послодавац дужан да обезбеди запосленом на радном месту и у радној околину у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду. Послодавац се не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице. У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле послодавца или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима

нису могле избећи, послодавац није одговоран у смислу овог закона. Послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Из ових законских норми произлази да послодавац одговара за штету коју запослени претрпи на раду и у вези са радом, по општим начелима одговорности, а основ за накнаду штете због повреде права запосленог је претпостављена кривица послодавца. Услови одговорности су да је запослени претрепео штету, да је штета проузрокована на раду или у вези са радом и да не постоје разлози за искључење одговорности послодавца. Повредом на раду сматра се повреда запосленог која се догоди у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла, а која је проузрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством, наглим променама положаја тела, изненадним оптерећењем тела или другим променама физиолошког стања организма, као и повреда коју запослени претрпи при обављању посла на који није распоређен али га обавља у интересу послодавца. Основ одговорности може бити кривица послодавца за штетну радњу или пропуштање предузимивања радње (члан 154. став 1. ЗОО) или ризик од опасне ствари или опасне делатности независно од кривице (члан 154. став 2. у вези са члановима 173. и 174. ЗОО). Кривица послодавца се претпоставља, а пошто се ради о оборивој претпоставци послодавац може доказивати да је штета настала без његове кривице, а што у конкретном случају по становишту Врховног суда овде тужени послодавац није доказао.

У конкретном случају тужилац је обављао послове надгледања истовора са камиона, као своју радну дужност, (исказ тужиоца и сведока ББ) на одређеној удаљености која му омогућује испуњавање радне обавезе, али мала удаљеност приликом истовара, ради надгледања истовара, повећава ризик од повређивања, јер се истовар врши виљушкарском скидањем палета са камиона, а у чему се огледа узрочно последична веза између обављања делатности послодавца и настале штете и на чему се заснива одговорност туженог, као послодавца, у смислу одредбе члана 164. Закона о раду како је правилно закључио првостепени суд. Настанку штете допринео је тужилац у смислу одредбе члана 192. Закона о облигационим односима, с обзиром да је морао показати већи степен пажње. Тужени је дужан да докаже да у складу са чланом 9. Закона о безбедности и здрављу на раду није могао да предвиди или да избегне настале последице или да су последице биле изван контроле послодавца, што у конкретном случају се није десило.

Утврђено чињенично стање оправдава и досуђивање правичне новчане накнаде за тражене видове нематеријалне штете, у складу са одредбом члана 200. Закона о облигационим односима. При том, код одмеравања висине штете, првостепени суд је адекватно и правилно утврдио све околности овог случаја које су од утицаја на одмеравање висине штете и то: умањење животне активности код тужиоца, дужину и интензитет претрпљених физичких болова и страха, као и допринос тужиоца настанку штете. Узимајући у обзир све ове чињенице, као и сврху и циљ коме накнада нематеријалне штете служи (ублажавање последица душевних болова), по оцени Врховног суда, побијаном одлуком је правилно утврђена висина износа који представљају правичну накнаду за сваки од тражених видова нематеријалне штете.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлука о трошковима поступка, садржана у другом изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. став 1. ЗПП. Тужиоцу су досуђени трошкови састава ревизије 18.000,00 динара применом Адвокатске тарифе.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић